

mé« jsou sice uvedena v předpise § 379 j. ř., kde se zapovídá, že výkonný orgán nesmí uvědomiti dlužníka, než se odebere na místo samé, ale placení dlužníkovo výkonnému orgánu není závislé na tom, by byl na místě samém. Jinak by byl jednací řád v rozporu se zákonem. Odvolací soud prý neprávem uznal, že v souzeném případě nelze vykonané placení uznati za placení pro vymáhajícího věřitele, protože nebylo placeno při výkonu exekuce. Ve skutečnosti prý bylo placeno mezi počátkem a koncem exekučního výkonu. V tomto tvrzení je jádro nesprávného nazírání dovolatelky na právní posouzení věci. Podle zjištění nižších soudů dostavil se výkonný orgán do obchodních místností žalující firmy, by provedl exekuci; ježto však v pokladně nebylo dosti peněz, prohlásil společník žalující firmy, že pošle vymáhanou částku příštího dne k soudu, načež výkonný orgán od výkonu exekuce upustil. Tím přestal výkon exekuce, při němž jedině byl výkonný orgán oprávněn přijmouti a platně kvitovati vymáhanou částku (§ 25 druhý odstavec ex. ř.). Přijal-li však tuto částku až druhého dne, tedy již mimo výkon exekuce, od něhož byl upustil, nepřijal ji na místě věřitele a v rámci svého oprávnění. Právo výkonného orgánu, přijímati platy, zakládá se na zákonném předpisu (§ 25 ex. ř.), nikoli na zmocnění se strany vymáhajícího věřitele — jak tvrdí dovolání — a odevzdání peněz nebo jiné věci výkonnému orgánu osvobozuje dlužníka od vymáhané povinnosti jenom tehdy, bylo-li provedeno a přijato v mezích předpisů. O tom, zda odevzdáním a přijetím peněz v souzeném případě, byl založen nějaký nárok žalobkyně proti státu, není potřeba se obírat, neboť o tu otázku v tomto sporu nejde. Rovněž tak je tomu s otázkou, kterou dovolání nadhazuje, zda právní názor odvolacího soudu odpovídá lidovému citu a rozumu.

Čís. 7848.

Společnost podle § 1175 a násl. obč. zák.

Člen společnosti nemůže býti usnesením ostatních členů (valné hromady) donucen, by přispěl dalším penízem k dosažení účelů společnosti. Usnesení valné hromady (většiny společníků) nezavazuje členy, jež s usnesením tím nesouhlasí. Uzavření zápůjčky, jež se stala nutnou proto, že společenské jmění nestačilo, jest zvýšením přínosu společníků o poměrný díl zápůjčky, má-li se státi za ručení jednotlivých společníků.

(Rozh. ze dne 8. března 1928, Rv II 589/27.)

Koncem roku 1920 uzavřelo 50 členů, mezi nimiž i žalovaná, smlouvu, podle níž měla se zaříditi družstevní cihelna podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Žalovaná upsala pět podílů. Družstvo nebylo zapsáno do společenstevního rejstříku, obchodovalo však a vyrábělo cihly a cihlářské výrobky. Žalobce byl též členem společnosti a byl valnou hromadou zvolen členem výboru. Pozdější valná hromada, které se žalovaná nesúčastnila, ač byla oběžníkem o schůzi uvědoměna, usnesla se zaopatřiti úvěr, jenž byl poskytnut Raiffeisenkou ve výši 160.000 Kč.

Dlužní úpis podepsali jménem cihelny členové výboru, mezi nimi i žalobce. Když Raiffeisenka žádala zaplacení půjčky, usnesla se zase valná hromada, že dluh, pokud k zaplacení nestačí výtěžek za zboží — výtěžku však nebylo docíleno, — se zaplatí všemi podílníky v poměru jejich podílů. Ani této schůze se žalovaná nesúčastnila. Částku připadající podle tohoto usnesení a výpočtu na žalovanou, zaplatil u záložny žalobce, jenž byl záložnou žalován na zaplacení celého dluhu a též odsouzen. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce tohoto peníze na žalované. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Poněvadž žalobce skutečně zažalovaný peníz zaplatil a žalobní nárok opírá o to, že podle úmluvy a usnesení tento peníz Spořitelnímu a záloženskému spolku v P-ch měla zaplatiti žalovaná a že on jej zaplatil u věřitelky za ni, dlužno přezkoumati, zda žalovaná byla skutečně na základě úmluvy a onoho usnesení povinna k zaplacení sporného peníze. Žalovaná tuto povinnost popírá a uplatňuje mezi jiným, že ze společnosti vystoupila tím, že za své podíly odebrala cihly. Tato skutečnost není sporná, z ní však ještě nelze vyvozovati, že žalovaná ze společnosti vystoupila a že tím byla zproštěna všech závazků ze společenského poměru, protože tu nejde o konkludentní čin, ze kterého by se muselo souditi s nutností na vystoupení ze společnosti. Žalovaná dále namítá, že žalobce, jenž vedl obchody společnosti, schodek sám zavinil a že dosud nesúčtoval. Jest jisto, že by žalobce, pakliže škodu společnosti skutečně zavinil, za tuto škodu podle § 1191 a 1012 obč. zák. ručil i žalobkyni, a že by žalobkyně byla oprávněna tuto škodu uplatniti a namítati, dále, že žalovaná podle § 1199 obč. zák. jest oprávněna žádati složení účtu, nebyl-li za několikaletého provozu cihelny složen, není však zapotřebí s těmito námitkami dále se zabývati, protože tvrzení žalobkyně, že ani ze smlouvy, ani z usnesení vůbec pro ni nenastala povinnost k zaplacení zažalované pohledávky u věřitelky, jest správné. Nejedná se tu o to, zda byla záložna oprávněna, domáhati se na žalované jako společníci výdělečné společnosti, která není právnickou osobou a proto nemůže býti jako společnost žalována, zaplacení části své pohledávky podle § 1203 obč. zák. Neboť žalobce nevyvozuje žalobou nárok z tohoto eventuálního zákonného práva záložny, nýbrž výhradně ze smlouvy mezi společníky a z usnesení valné hromady o zaplacení dluhu všemi podílníky podle jejich podílů, tudíž z vnitřního poměru mezi společníky. Tento rozdíl, jenž nijak není umělý, jest velice důležitý, poněvadž se práva a povinnosti společníků mezi sebou neposuzují podle týchž zásad jako jejich povinnosti k třetím osobám. Ve vnitřním poměru společníků platí zásada, že každý člen ručí jen tím penízem, za který se zavázal (§ 1189 obč. zák.). Nemůže tudíž žádný člen společnosti usnesením ostatních členů (valné hromady), býti k tomu donucen, by přispěl dalším penízem k dosažení účelů společnosti. Podle § 1189 obč. zák. může v případě, nechce-li člen takový příspěvek učiniti, býti donucen k tomu, by vystoupil, nijak však k zvýšení příspěvku. Usnesení, na které se žalobce odvolává, není však než usnesením, že každý člen společnosti k účelům společnosti musí svůj příspěvek zvýšiti. Po-

něvadž se žalovaná dotyčné valné hromady ani nesúčastnila a ani jiným způsobem nedala na jevo, že se tomuto usnesení podrobuje, nestihá ji z tohoto usnesení povinnost k zaplacení dalšího příspěvku do společnosti, to jest k zaplacení zažalovaného peníze a nemůže proto žalobce svůj nárok proti žalované vyvozovati z povinností žalované, tímto usnesením utvořené. Žalovaná nesúčastnila se ani valné hromady, kterou bylo výboru dáno zmocnění k opatření půjčky, a ani tomuto usnesení se nepodrobila a nemůže se proto její povinnost k zvýšení příspěvku do společnosti vyvozovati ani z toho, že souhlasila s půjčkou a tím již dala souhlas k rozdělení zaplacení mezi jednotlivými podílíky. Žalobce uplatňuje ovšem, že žalovaná tím, že žalobce a ještě jiné členy společnosti volila do výboru, na tyto osoby přenesla právo jednati jménem společnosti a že proto ručí jak ostatní společníci za půjčku, takže povinnost přispěti k jejímu zaplacení nemůže odepřít. Jest pravda, že výbor byl oprávněn, jednati jménem společnosti, avšak jen jako plnomocník v rámci udělené mu plné moci (§§ 1190, 1009 obč. zák.). Výbor byl oprávněn uzavíratí běžné obchody k vedení cihelny potřebné, do rámce práv výboru zřízením výdělečné společnosti a jeho volbou udělených, nepadá však půjčka ve výši 160.000 Kč, k jejímuž zaplacení původní podíly nestačí. To uznal i výbor sám tím, že si zmocnění k opatření půjčky dal udělití zvláštním usnesením valné hromady. Nelze proto ve vnitřním poměru společníků ze společenské smlouvy a z volby výboru vyvozovati souhlas k uzavření půjčky a pokud dotyčné vývody odvolacího spisu platí pro poměr k třetím osobám, tu nerozhoduje. Tím jest současně vyvráceno tvrzení žalobce, že žalovaná již podle smlouvy mezi společníky ručí za zaplacení poměrné části dluhu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Ke správným zákonu i věci vyhovujícím důvodům napadeného rozsudku bylo by vzhledem na obsah dovolání dodati toto: Dovolatel uznává sice sám, že pro právní poměry společníků sporného společenského sdružení, jež nedospělo k náležitému ustavení a zřízení společenstva ve smyslu společenstevního zákona č. 70/73, jsou směrodatny předpisy o výdělečné společnosti §§ 1175 a násl. obč. zák., vykládá si však zcela nesprávně tyto předpisy, dovozuje, že mělo býti jeho žalobnímu nároku proti žalované vyhověno již proto, že žalovaná jest nesporně členem a společníkem společenstva, které se mělo zřídití a ručí za zápůjčku 160.000 Kč, kterou výbor členy společenstva zvolený a jednatelstvím pověřený podle usnesení valné hromady uzavřel v zájmu všech společníků a v zájmu společného podniku a na jejíž splacení společníky se další valná hromada usnesla, bez rozdílu, zda s tímto usnesením výboru souhlasila, na schůzi, v níž se usnesení členů stalo, účast měla, anoprý je prokázáno, že žalovaná byla o všech schůzích společníků a o jejich jednacím pořadu, zejména také o onom usnesení o zápůjčce a o její úhradě uvědomována oběžníky a že sledovala ostatně i provoz společného podniku. Jak již odvolací soud ve svém rozsudku správně dovodil,

jest společník výdělečné společnosti povinen toliko dodat do společnosti přínos, jak byl podle společenské úmluvy stanoven (§ 1184 obč. zák.); kromě tohoto přínosu nemohou však ostatní společníci na něm žádati, by vnesl do společnosti více, než jak jest k tomu dle společenské smlouvy povinen (§ 1189 obč. zák.) a citovaný § stanoví toliko, že změní-li se okolnosti, že nelze dosíci jinak účelu společenského než zvýšením příspěvků jednotlivých společníků, může společník, jenž zdráhá se svůj příspěvek zvýšiti, buď vystoupiti nebo býti k vystoupení donucen. V tomto případě bylo podle původní úmluvy společenské vzhledem k obmyšlenému příštínému ustavení společenstva ujednáno, že společníci upíší a složí do společnosti podíly po 500 Kč, žalovaná upísała pět těchto podílů a podíly ty, jak nesporno, také do společnosti složila. Tím vyhověla žalovaná úplně svému závazku ji z této společenské smlouvy podle § 1184 obč. zák. postihujícímu a mohla by býti přidržována k dalšímu plnění pro společnost anebo z důvodu smlouvy společenské jen tehdy, když by bylo prokázáno, že se k těmto dalším závazkům uvolila buď výslovně nebo tím, že k příslušným usnesením ostatních společníků dodatečně přistoupila nebo jiným zřetelným způsobem najevo dala, že hodlá ve společnosti setrvati a pokračovati za těchto změněných a rozšířených podmínek společenské úmluvy. Dovolatel není tedy v právu, míně, že žalovaná jest zavázána již jednáním zmocněných členů výboru neb usnesením ostatních většinu podílů představujících společníků, a dovozuje dále, že v tomto případě nejde o zvýšení podílů, nýbrž prý jen o úhradu společného dluhu, na němž se většina společníků usnesla. Volbou výboru byli sice členové do výboru zvolení pověřeni ostatními společníky plnou mocí k jednání za společnost, leč jen v dosahu prvotní společenské smlouvy a v dosahu společného jmění sestávajícího z upsaných, pokud se týče složených podílů, naproti tomu nemohl výbor svým jednáním za společnost s právním účinkem pro ostatní společníky platně založiti dále sahající závazky těchto společníků, pokud tito je sami nepřevzali nebo k nim nepřistoupili, a je zejména zatížiti zápůjčkami. Vykládá-li dovolatel rozsah tohoto zmocnění s poukazem na § 1190 a 833 až 842 obč. zák. šíře, jest na omylu. Ani usnesení valné hromady správně většiny společníků nezavazuje členy, jež s usnesením tím nesouhlasí. Náзор tento jest nutným důsledkem shora citovaného předpisu § 1189 obč. zák. a míní-li dovolatel, že nejde v tomto případě o zvýšení podílu, není rovněž v právu, neboť netřeba blíže dovozovati, že uzavření zápůjčky, jež se stala nutnou proto, že společenské jmění nestačilo, jest opatřením dalšího společného jmění pomocí úvěru, a má-li se státi za ručení jednotlivých společníků, znamená zvýšení jejich přínosů o poměrný díl zápůjčky, za který by společníci vedle svých podílů měli ještě dále ručiti. Z tohoto důvodu je lhostejno a nebylo třeba o tom důkazů, zda žalovaná byla o oněch schůzích společníků a o usneseních valných hrad uvědomována anebo zda o nich jinak vědomosti nabyła. Žalovaná byla by naopak zavázána jen tehdy, kdyby byla sama svůj souhlas k těmto usnesením projevila, čemuž však dle zjištění nižších soudů tak není.